

Наталія Філатова

Науково-дослідний інститут українознавства

ЛІНГВАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОВІДОМЛЕНЬ КОМУНІКАНТІВ В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРИ (НА ПРИКЛАДІ ПОСТАТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА)

Нові інформаційні технології спричинили до появи нових форм комунікації, а саме комунікації в інтернет-просторі, що істотно впливає не лише на свідомість людини, а й на зміну її світоглядних пріоритетів.

Виникнення Інтернету започаткувало нову форму електронних засобів масової комунікації, які поєднують інформацію різних знакових систем, матеріалізуючи її у вигляді гіпертексту, що становить значний інтерес для лінгвістичних досліджень [1].

Для лінгвістів Інтернет – це особливе комунікативне середовище, особливе місце реалізації мови, яке раніше не існувало, таке інформаційно-комунікативне середовище, у якому успішно співіснують усний і письмовий варіанти мови з різною жанрово-стилістичною спрямованістю. Можливості мовного впливу повідомлень, переданих через Інтернет, випливають з їхніх властивостей – доступності (читач за бажанням може відкрити сайт у будь-який час доби), глобалізованості (перетинають безперешкодно будь-які державні кордони), інтерактивності (двобічний зв'язок між комунікатором і реципієнтом, що в будь-який момент стає комунікатором) [2].

Для того, щоб комуніканту висловити свою думку, погляд, ставлення до тієї чи іншої особистості, – все це вимагає відповідних лексичних, граматичних і синтаксичних мовних засобів. Результати мовного аналізу текстів повідомлень в інтернет-комунікації щодо постаті Т. Шевченка здебільшого традиційні для мови інтернет-комунікації:

1. Використання великих літер для речення, фрази, слова з метою логічної акцентуації («**ТАРАС ШЕВЧЕНКО - НАЙВЕЛИЧНІШИЙ УКРАЇНЕЦЬ**²; Гідними наслідування є тільки ті хто вже **НЕ З НАМИ**; Тарас Григорович Шевченко є великим українським національним **ГЕРОЄМ!!!**»).

2. Вживання малих літер, що характеризують передавання вимови як засіб іронії, зневажливого ставлення («Почитайте историю украины тех времен - завернуться можно...; **бузина** в своё время по фейсу получил...»).

3. Використання лапок як засобу створення метафори чи надання іронічного відтінку («Шевченка будуть пам'ятати й через сто років, а хто про цих **"бузин"** та **"бозь"** згадає; Не в пример многим сегодняшним **"творчим людям"**»; він став **"скандално известная знаменитость"**»).

4. Використання російських слів в україномовних повідомленнях як засіб іронії («...видана в нашій **гарячо-любимай столиці**»).

5. Некодифіковане використання окличного знака з метою надання вищого логічного статусу слову («Не морочте собі мізки з тією книгою, ліпше візьміть перечитайте **"Кобзаря"** **вкотре!!!**; Адже як вдало він не раз описував їхню кацапську **натуру!!!**; Та йому, мабуть, краще пізно, чим **ніколи!!!**»).

6. Некодифіковане використання пунктуаційних знаків, на які покладена функція інтонаційного виділення (Так де він є???; Так Ви цим пишаєтеся чи жалкуєте, що ходили під знаменами червоної зірки?????; На палю псевдиків!!!!!!).

Усі зазначені вище лінгвальні одиниці використано з метою акцентуації, логічного виділення речення, слова. Нерідко у мові комунікантів як засіб переконання використано тексти Т. Шевченка та класиків російської літератури («Москалі чужі люди, / Тяжко з ними жити / Немає з ким поплакати, / Ні поговорити; Гляжу, как безумный, на черную шаль, / И хладную душу терзает печаль»), простежено використання прислів'їв, приказок, ідіоматичних виразів

² Тут і далі використано оригінальне написання (якщо інше не зазначено), виділення жирним шрифтом зроблено автором статті.

(на смак і колір товарищів нема; Не морочте собі мізки...; муляє як кістка котра застрягла в горлі!).

Крім того, автори текстових повідомлень послуговуються одиницями (і некодифікованими також), характерними для комунікації в Інтернеті взагалі. До таких належать: скорочення та аббревіація (Франко - первый **укр.** поэт-писатель; Его (**Ш**)...; Шевченко всегда был популярен на **ВУ** что до присоединения **ЗУ**, что после).

Мова такого спілкування пережевана різного типу помилками (орфографічними, граматичними, пунктуаційними): «...до Шевченка можна відноситися **по різному**; Я зрозумів що його треба не святкувати не оспівувати, а читати, читати і читати ...; були **такіж** самі сірі невиразні люді...».

В інтернет-комунікації часто послуговуються сленговими формами («Ми за ці роки **замилили** його **офіціозом**; Але називати його найвеличнішим українцем це по-дитячому і **по-совковому**; А подобную книгу можно, наверное, про любого поэта **навають...**»); кальками з російської мови в україномовних текстах («**Представте** який душевний біль він пережив; ...**віддача** його в солдати поклала край йому, як художнику...»); кальками з української мови в російськомовних текстах («...**віршы** правила выдающиеся русские и малороссийские литераторы»); використовують емотикони та інші засоби вияву емоцій (Прекрасний жарт!)); через 1000 000 років, мабуть вже нікому буде читати (); використовують контамінацію мов («Так что **алкоголізм** не самое худшее; **Я же не образец** цнотливої поведінки шукаю»); у мові трапляються технічні помилки («А на рахунок **п"яниці**, то це перебільшення, не може **п"яниця** мати такий світлий розум; ...он талантище и не важно какой **былаего** жизнь; ...становлении его как художника»).

Отже, дослідження структури текстового повідомлення засвідчує зміну майже на всіх лінгвальних рівнях: 1) у графіці – засобами графіки передаються експресія, наголошення на певній думці (великі літери, повторення знаків пунктуації тощо); 2) в орфографії – спостережено використання некодифікованих одиниць; 3) у лексиці – в лексичній системі специфічним є

вживання жаргонізмів, молодіжного сленгу; 4) у стилістиці – здебільшого учасники форуму у комунікації послуговуються розмовним стилем, деякі текстові повідомлення мають ознаки публіцистичного та наукового стилів.

Інтернет – це безмежна можливість збагачення культурного мовленнєвого рівня, презентації власних винаходів. Як наслідок, виникають нові мовні явища, наприклад, комп'ютерний сленг, нові види скорочення інформації, невластиві традиційним мовам, вживання в писемному мовленні засобів, які функціонально замінюють міміку і жести.

Список джерел:

1. Донецький форум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doneckforum.com/forum7/thread8959.html>;
2. Львівський форум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.lvivport.com/threads/taras-shevchenko-vurdalak.62176/>;
3. Сайт «Ми українці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.myukrainci.com>;
4. Український центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com>;
5. Форум «Динамо» Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forumdynamo-kyiv.org/viewtopic.php?f=34&t=3131&st=0&sk=t&sd=a>

Список літератури:

1. Рудніченко Н.М. Дискурс електронних засобів масової комунікації в інформаційному суспільстві : Дис... канд. наук: 10.02.15. – 2009.
2. Українці в Інтернеті – вчора, сьогодні, завтра. Режим доступу: <http://www.ridnaukraina.com/view.aspx?type=news&lang=1&nid=243&id=126>

Анастасія Цісар

Національний університет «Кієво-Могилянська академія»

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ «КРАСА» В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

В українському мовознавстві Лексико-семантичне поле «краса» досі не було детально досліджене, а тому його побудова та аналіз є актуальними для вивчення семантичного складу української мови та виявлення її національної